

Οἱ ἡθοποιοί, οἱ ὅποιοι θά ἐμφανισθῶσιν ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς σκηνῆς, θά εἶνε παλαιοί ἢ νέοι, ἡθοποιοί μελετημένοι ὅλοι ὑπὸ κηδεμονίαν αὐστηράν, ὑπὸ διεύθυνσιν πεφωτισμένην. Τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον θά παραστήσωσι, δὲν θά εἶνε συνονθύλευμα τοῦ πρώτου τυχόντος, ἀλλ' ἔργον φιλολογικὸν ἀνθρώπου γεννηθέντος πρὸ παντὸς διὰ τὴν γράφην καὶ γνωρίζοντας πῶς νὰ γράφῃ. Ἄν ἡ παράστασις δὲν θά ἔχῃ πολλὰς στιγμὰς ἐξόχους, δὲν θά ἔχῃ τοὐλάχιστον καρμὴν γελοῖαν καὶ ἀνυπόφορον, κανὲν χάσμα. Ἐκαστος θά εὐρίσκειται ἐκεῖ εἰς τὴν θέσιν του, ἀπὸ τοῦ συγγραφέως μέχρι τοῦ θεσινόμενου. Κάτι τι ἀρμονικὸν καὶ καλῶς οργανωμένον θά παρουσιάξῃ τὸ σύνολον· διότι θά ὑπάρχῃ ἡ κεφαλὴ, ἡ γνωρίζουσα νὰ διευθύνῃ ὅλα τὰ μέλη τοῦ οργανισμοῦ ἐκείνου.

Ἡ καλὴ διεύθυνσις θά εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος, τὸν ὅποιον ἀπεδοκίμασαν οἱ σήμερον οἰκοδομοῦντες. Τὸ εἶπον καὶ ἄλλοτε καὶ δὲν θά λείψω νὰ τὸ ἐπαυλαμβάνω πάντοτε, ὅσάνκις μοῦ δίδεται εὐκαιρία. Ἡ μέγιστοὺς μικρὰ τοῦ πλανοδίου Ἑλληνικοῦ Θεάτρου προκοπὴ δὲν ἐφείλεται τόσον εἰς τὴν σπάνιν ἡθοποιῶν φύσει καλῶν, ὅσον εἰς τὴν ἑλλειψιν τῶν μέσων τῆς διαμορφώσεως καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ταλάντου των. Ἀπὸ μίαν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν, ὅσον ἔρχον καὶ ἂν τὴν ὑποθέσωμεν, δὲν δικαιοῦμεθα νὰ τα περιμένωμεν ὅλα, πρὸ πάντων δὲ τὴν διεύθυνσιν ἐνδὲς θεάτρου. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ ἄλλου εἶδους ἰδιοφυίαν καὶ ἄλλου εἶδους μόρφωσιν· θά εἶνε δὲ εὐτύχημα τῶντι ἂν εὐρεθῇ καρμὴ ἐξόχος τοιαύτη διὰ τὸ Ἑθνικὸν μας Θεάτρον. Ἄλλ' ἂς ἔχωμεν πεποίησιν εἰς τὴν ὀξυδερκεῖαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, τῆς ὁποίας τὸ ἐνδιαφέρον δὲν θά περιορισθῇ βεβαίως εἰς μόνην τὴν οἰκοδομὴν, ἀλλὰ θά ἐπεκταθῇ μέχρι τῆς τελείας καταρτίσεως ἰδρύματος ἐθνικοῦ, τὸ ὅποιον οἱ περίοικοι δὲν θά σκανδαλίζωνται ὅταν θά βλέπωσιν ἀνυψούμενον εἰσὶν ἀντίζηλον ἀπέναντι τοῦ Ναοῦ.

Διότι σήμερον θεωροῦσι βεβήλωσιν τὸ τοιοῦτο καὶ μεμφιμοιροῦσιν οἱ περισσότεροι. Ἀκούσαντες Θεάτρον ἐνόμισαν ὅτι δὲν θά εἶνε ἐκεῖ ἡ πομπὴ ἀναίδης αἰσδῶν φαινομενίδων, τόπος ὕλικῆς ἀπολαύσεως ὑπὸ τὴν ἀσέλγη τῆς μουσικῆς τῶν κομειδουλῶν ρυθμῶν, ὑπὸ τὴν βροχὴν τῶν χυδαίων γελοίων πλήθους ἐκβεδακχυμένου... Καὶ δὲν ἔμαθον ἀκόμη ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, ἐπὶ τοῦ αἰτώματος τοῦ ὁποίου θά ὑφῴται ἡ λύρα, ὀλίγον θά διαφέρει τοῦ τελουμένου ἐν τῷ ἀπέναντι εὐχαεῖ, τῷ στεγασμένῳ ὑπὸ τοῦ σταυροῦ· καὶ ὅτι ἡ αἰσθητικὴ ἀπόλαυσις, ἡ ἐκ μίαν τελείας παραστάσεως πνευματικὴ ἡδονὴ θά μεταρσιοῖ τὴν ψυχὴν καὶ ὁποιαδήποτε τὸν ἄνθρωπον κρείττονα ἐκυτοῦ, ὅσον σχεδὸν καὶ ἡ κατάνυξις ἡ ἐκ τῆς θείας λατρείας. Καὶ ἐλησμένησαν ὅτι ἔργον ὁμοίως ὡς αὕτη θεάρεστον εἶνε ἡ διὰ τῶν ὥραιων καὶ ζωντανῶν εἰκόνων τῆς σκηνῆς ἀφύπνισις τῶν ἀγαθῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἐκ τῆς καθάρσεως παραδειγματισμός, δι' ὅσους δὲν ἐνέχει ἀρετὴν ἡθικότητα αὕτη αὕτη ἡ Τέχνη, ἡ ἐξέγερσις τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθημάτων καὶ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, δι' ὅσους αἰσθάνονται ἀκόμη τὴν ἀνάγκην των, τέλος ἡ ἀναπαράστασις τῶν σκηνῶν τῆς πατρίδος ἱστορίας ἢ τοῦ ἑλληνικοῦ βίου εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ ὑφ' ὅλας τὰς ἐποφύεις. Ἰδρυμα τόσῳ μεγάλῃν

ἔχον τὴν ἀποστολὴν δύναται ἀληθῶς νὰ ποικιληθῇ Σχολεῖον τοῦ Ναοῦ, ὅταν μὲ τὴν λέξιν ταύτην δὲν ἐννοῶμεν τὸν ἀμαθὴ καὶ ἀγελαῖον ὄχλον, ἀλλὰ ἐν σύνολον σχετικῶς ἀνεπτυγμένον, ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, τῶν φύλων καὶ τῶν ἡλικιῶν. Ὑπὸ τὴν ἐποψὴν δὲ ταύτην δὲν ὑπάρχει ὠραιότερον συμπλήρωμα ἐνδὲς Ναοῦ ἀπὸ ἐν Θεάτρον ἀνεγειρόμενον ἀπέναντί του.

*

Ἄλλ' ἄρ' ἀρ' γὰρ θά πραγματοποιηθῶσι ποτὲ αἱ ἐλπίδες, τὰς ὁποίας μὰς ἐμπνέει ἡ ἀνιδρυσις τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου;

Τίς εἶδεν! Ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἐν παντὶ ἐπιτετραμμένη καὶ ὀλίγη ἀπαισιοδοξία... Ζῶμεν εἰς χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσαετίαν ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμιτελής ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος, ἡ δὲ καλλιμάρμαρος Ἀκαδημία ἡ ἐντελής μένει ἀκόμη ἄνευ ἀκαδημαϊκῶν. Τί τὸ παράδοξον νὰ ποικιλήσωμεν μετ' ὀλίγον καὶ ἐθνικὴν σκηνὴν ἄνευ σκηνικῶν ἐθνικῶν, ἢ, ὅπως τὸ Συναῖον μέγαρον ὠρίσθη νὰ προσφύλλῃ τὴν νομισματικὴν συλλογὴν ἀπὸ τῆς μανίας τῶν κλεπτῶν, τί τὸ παράδοξον, λέγω, νὰ ἐνοικιασθῇ καὶ τὸ Ἑθνικὸν Θεάτρον εἰς καρμὴν ξένην ἐταιρείαν ὑπερέττας;

Ποῶς ἡξεύρει πῶς ἔρχονται τὰ πράγματα! Τὸ μέλλον εἰμφορεῖ νὰ διαψεύσῃ τοὺς διακαρτυρούμενους σήμερον διὰ τὴν βεβήλωσιν τὴν ἐκ τῆς ἀπέναντι Ναοῦ ἀνεγέρσεως θεάτρου· ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐντελῶς ἀπίθανον καὶ νὰ τοὺς δικαιοῦσιν...

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ¹

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Κ^α HANNAH LYNCH

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ὁ Γουδαῦος Λανέκ δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρενρεθῇ εἰς τὸν χορὸν τῆς Κυρίας Ἰαροβόβην.

Ὁ διάσημος ἱατρός Κύριος Γαληνίδης εἶχε μόλις καθίσθαι εἰς τὸ γραφεῖόν του νὰ γράψῃ ὀλίγας κατεπειγούσας λέξεις πρὸς τὸν ὄχι ὀλιγώτερον διάσημον συνάδελφόν του Κύριον Μελανόν. Ὁ πῖλος καὶ τὰ χειρόκτιά του ἦσαν ἐπὶ τῆς τραπέζης, εἰς δὲ τὴν θύραν τῆς οἰκίας τὸν ἐπερίμεναν ἡ ἀμαξία του, διὰ νὰ κάμῃ τὸν γυρὸν τῶν ἐπισκέψεων του. Αἶφνης ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἠνοιχθῇ ἄνευ προειδοποιήσεως τινος. Ὁ Κύριος Γαληνίδης ἔστρεψε βιαίως τὴν κεφαλὴν μὲ προθέσεις ὄχι εὐμενεῖς πρὸς τὸν ἀνοίξαντα, ὅτε ἀνεγνώρισε τὸν ἀρχαῖόν του φίλον καὶ συνάδελφον Τελάχαν. Ὁ ἱατρός Τελάχας, σωματώδης, ἀρροκάναστος ἐπαρχιώτης, ἦτο βουλευτὴς Τήνου, ἐπωνομάζετο δὲ συνήθως ὁ βασιλεὺς τῆς Τήνου, εἰς ἐνδείξει τῆς μεγάλης του ἐκεί ἐπιρροῆς. Ἀντὶ παρατηρήσεων διὰ τὴν ἀπρόσκλητον εἰσόδον του, ὁ Κύριος Γαληνίδης ἡγέρθη μὲ προφανῇ ἀγαλλίασιν, ἐνηγάλλισθη τὸν φίλον του καὶ τὸν ἐφίλησε καὶ ἐπὶ τῶν δύο παρειῶν.

— Καὶ πῶς ἦτο τοῦτο τὸ καλόν; ἀνέκραξε μετὰ τὰς περιπτώξεις. Πότε ἐφθασες, φίλτατέ μου;

— Χθὲς βράδυ. Ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔλθω, διὰ νὰ βάλωμεν γνῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἀνέγνωσες τὸν λόγον τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ;

— Βεβαίως, τὸν ἀνέγνωσα καὶ δὲν σοῦ κρύπτω ὅτι μοῦ ἐφάνη πολὺ φρόνιμος καὶ ἐπιτήδειος. Τετραπερασμένος πολιτικός, Κωνσταντίνέ μου.

— Νὰ τὸν πάρῃ ἡ ὀργή καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητά του! Ἄλλ' ἄρῃσέ μου τὸν καὶ θὰ ἰδῇς πῶς θὰ τὸν διορθώσω εἰς τὴν Βουλὴν.

— Δὲν ἀμυθιάλλω ὅτι θὰ τοῦ τὰ ψάλλῃς περίφημα, εἶπε γελῶν ὁ Γαλλινίδης. Καὶ πῶς τοὺς ἄρῃσες ὅλους εἰς τὴν Τήνον;

— Πολὺ καλὰ, εὐχαριστῶ. Ἡ ἀνεψιὰ μου ἡ Ἰναρίμη ὅσον πάχει καὶ εὐμορφαίνει! Ὅλοι οἱ Τηνιακοὶ εἶναι ξετρελλαμένοι μαζί της. Ἀλλόκοτος ἄνθρωπος ὁ εὐλογημένος ὁ Περικλῆς! Δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ πῶς τὴν ἀνέθρεψε τὴν κόρην του. Τῆς ἐγέμισε τὸ κεφάλι μὲ ἑλληνικὰ καὶ μὲ τὴν ἀρχαιότητα. Ἡ θὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ, λέγει, μὲ κανένα ξένον ἀρχαιολόγον, ἢ θὰ μείνῃ ἀνύπανδρος.

— Ὡς πρὸς τὸ κεράλιον τοῦτο δὲν ἐσκέφθη ποτὲ γνωστικά, ἀλλ' ὅμως τὸν ἔχω εἰς μεγάλην ὑπόληψιν διὰ τὰς γνώσεις του. Πῶς δὲν τὴν φέρει ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν κόρην του, ἀροῦ δὲν θέλει νὰ τὴν δώσῃ εἰς Τήνον;

— Ἐχει κατὰ ἀόριστα σχέδια δι' ἐδῶ. . . . Ἀλλὰ βλέπω ὅτι εἶσαι ἑτοιμος νὰ ἐξέλθῃς. Νὰ μὴ σ' ἐμποδίζω.

— Ἀπ' ἐναντίας. Ἐρχεται ἀξιόλογα τὸ πρᾶγμα. Ἐγγραφα ἴσα ἴσα εἰς τὸν Μελανόν, ἀλλ' ἀροῦ εἶσαι ἐδῶ, δὲν τελειῶνω τὸ γράμμα. Μ' ἐζήτησαν δι' ἑνα ξένον ἀσθενούντα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἀλλὰ δὲν ἔχω οὔτε στιγμὴν ἐλευθέραν σήμερον. Θέλεις νὰ τὸν ἐπισκεφθῇς; Ὅχι μὲ ὑποχρέωσης. Ἐὰν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη συμβουλίου, ἐννοεῖται ὅτι θὰ προσπαθήσω νὰ ἔλθω.

Ὁ Τελάχας προθύμως συγκατένευσε, καὶ οἱ δύο φίλοι ἀπεχωρίσθησαν εἰς τὸ πεζοδρόμιον. Ὁ μὲν ἀναβὰς εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἀμαξίαν του διηυθύνθη πρὸς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὁ δὲ Τήνιος ἐπορεύθη πεζὸς πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, εὐχαριστημένος καὶ διότι θὰ ἐπισκεφθῇ διακεκριμένον ξένον, — καθόσον ὑποτίθεται ὅτι μόνον τοιοῦτοι καταλύουσιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, — καὶ διότι ἤθελεν οὕτω λάβει ἀφορμὴν νὰ συζητήσῃ μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς του περὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Βίスマρκ.

Οἱ ὑπηρεταὶ τὸν ἐδέχθησαν μὲ τὸ ὕψος, τὸ ποῖον συνήθως λαμβάνουν εἰς τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα πρὸς ἐπαρχιώτας πεζοὺς καὶ μὴ φαντάζοντας· ἀλλ' ἡ μυσία τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου

Γαλλινίδου ἐξηυμένισε τὸν Δημοσθένην· ὅτε δὲ ὁ Κύριος Τελάχας ἐπρόσθεσεν ὅτι ἤρχετο πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀσθενοῦς ξένου, ὁ Δημοσθένης ἐπροθυμοποιήθη νὰ κράξῃ τὸν Σωκράτην, δευτερεύοντα τὸν βαθμὸν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ νὰ διατάξῃ τὸν δορυφόρον του τοῦτον νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἐξοχώτατον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κυρίου Λανέκ.

Ὁ ἀσθενής, νέος εἰκοσι ὀκτὼ περίπου ἐτῶν, ἦτο ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Ἐφῆρε μεταξὺ τὸν κοιτώντην, τοὺς δὲ πόδας του ἐκάλυπτε κομψὸν μάλλινον σκέπασμα. Ὁ Τελάχας παρετήρησε μὲ περιέργειαν τὴν λεπτὴν τοῦ ξένου κεφαλὴν, τοὺς ἀμυγδαλωτοὺς ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων τὸ χρῶμα ὠμοίαζε μὲ νερόν ρέον ἐπὶ μελαψῶν λίθων, τὸ ὑψηλὸν λείον μέτωπον καὶ τὰς λεπτὰς γραμμὰς τῶν χειλέων μεταξὺ τοῦ μακροῦ δάσους τῆς γενειάδος του· ἦτο κεφαλὴ ἀνδρὸς εὐγενοῦς, νοήμονος, σπουδαίου, ἐξέφραζε δὲ γαλλήνην συνάμα καὶ δύναμιν, ἀγαθότητα καὶ ἀπάθειαν.

— Δὲν θὰ σὰς ἐξελάμβανον ποτὲ διὰ Γερμανόν, εἶπεν ὁ ἰατρός ὅτε, μετὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐξηγήσεις τῆς παρουσίας του, ἐκάθησεν εἰς τὸν σοφᾶν καὶ ἔλαβε τὴν λεπτὴν χεῖρα τοῦ ἀσθενοῦς, διὰ νὰ μετρήσῃ τοὺς σφυγμούς του.

— Δὲν εἰσθε ὁ μόνος, ἀπεκρίθη ὁ Λανέκ.

Τὰ Γαλλικὰ του ἦσαν ἐντελῆ, καὶ οὐδὲν ὅμοια πρὸς τὰ ἀστεία Γαλλικὰ τοῦ Τελάχα, ἡ δὲ μελωδική, ἡσυρchos, βαρεῖα φωνή του ἦν ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἡρεμὸν ἔκφρασιν τοῦ εὐειδοῦς προσώπου του.

— Ὅχι μοῦ διορίσατε κινίνον, ἰατρέ, ἠρώτησε.

— Βεβαίως! Πῶς ἀλλέως νὰ κόψωμεν τὸν πυρετόν;

— Δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ πάρω, ἰατρέ. Δὲν τὸ σηκώνω.

— Κρίμα, κρίμα! Τέσσαρες δόσεις ἐντὸς τεσσάρων ὥρῶν θὰ σοῦ ἐκοπταν τὴν θερμὴν καὶ θὰ ἦσο περίφημα ἕως αὔριον.

— Εἰς τὰς περισσοτέρας κράσεις ὠφελεῖ, ἀλλ' ἐγὼ παρ' ὀλίγον ν' ἀποθάνω εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὸ κινίνον. Ἀκόμη μοῦ γυρίζει τὸ κεφάλι ἔκτοτε.

— Οἱ σφυγμοὶ σας ὑπερβαίνουν τοὺς ἑκατὸν ἐντούτοις! Ἀροῦ δὲν θέλετε νὰ πάρετε κινίνον, δὲν μένει παρὰ ἡσυχία καὶ διαίτα. Δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ σὰς διορίσω.

Ὁ ἰατρός ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ πάσχων ἔγυρεν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ ἐκλείσας τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ τὸν ἀφύπνισεν ἀμέσως κτύπημα ἐλαφρὸν εἰς τὴν θύραν καὶ Ἀγγλοῦ κεφαλὴ προβαλοῦσα ἐντὸς τοῦ δωματίου.

— Ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος, κύριε Λανέκ;

— Ἐλᾶτε, Κύριε Οὐάρεν, ἔλᾶτε, εἶπε μειδίων ὁ ἀσθενής. Πόσον καλὸς εἰσθε! Ἀρίνετε

τάς διασκεδάσεις καὶ τοὺς περιπάτους σας, διὰ τὰ ἐπισκευθῆτε ἓνα δυστυχῆ ἄρρωστον.

— Τοῦτο εἶναι ἀληθὲς εὐχαρίστησις δι' ἐμέ. Λυποῦμαι μόνον ὅτι σὰς βλέπω ἀδιάθετον καὶ ὅτι χάνετε ὅλας αὐτάς τας προσκλήσεις. Διασκεδάσαμεν πολὺ εἰς τοῦ Χοενφέλς τὴν περασμένην ἐβδομάδα· ἦτο ἐκεῖ μία περίεργη κυρία . . . ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ἢ νὰ προφέρω τὸ ὄνομά της. Ὁ πατὴρ μου λέγει νὰ τὴν πάρωμεν εἰς τὸ Λονδίνον. Ἀγριάνθρωπος ἀλήθεια! Παρ' ὀλίγον νὰ φάγῃ ὁλοζώντανον τὸν Γάλλον ὑποκόμητα.

— Ναί, τὰ ἤκουσα. Εἶναι ὅμως πρωτίστης τάξεως μουσικός. Ἐπήγατε εἰς τὸ Σούνιον;

— Μάλιστα, καὶ σήμερον ἐπεστρέψαμεν διὰ τὸν χορὸν τοῦ Ἱεροβίσκη. Ὑποχρεωτικώτατοι αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες. Ὀλόκληρος ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν διάθεσίν μας, ἔκτακτοι ἀμαξοστοιχίαι, ἀτμόπλοιοι ἐπίτηδες, ἄμαξαι, ὁδηγός! . . . Τὸ καταδιασκεδάσαμεν! Ἐπεσκέφθημεν τὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου καὶ ὅλα τὰ ἀξιοπερίεργα ἐκεῖ. Ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἔλθετε εἰς τοῦ Ἱεροβίσκη αὐρίον! Τί λέγει ὁ ἱατρός;

— Τίποτε σωστόν, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἱατρῶν.

— Δὲν εἶναι τρόπος, φίλε μου, νὰ σὰς ἀρῇσωμεν ἐδῶ καὶ νὰ χορεύωμεν ἡμεῖς, καὶ νὰ γλυκαινώμεθα μὲ τὰς ὥραιάς τῶν Ἀθηνῶν.

— Ἐὰν αἱ ὥραιαι τῶν Ἀθηνῶν ὑποπτεύοντο τὴν ἐθνικότητά μου, δὲν θὰ εἶχαν πολλὴν ὀρεξίν οὔτε νὰ χορεύσουν μαζί μου, οὔτε νὰ μὲ γλυκοκυττάζουν.

— Λοιπὸν καλὰ τὸ ἐμάντευσεν ὁ πατὴρ μου, ὅτι δὲν εἴσθε Γερμανός.

— Ὅχι. Εἶμαι Τοῦρκος. Ἐζῆσα ἔτη πολλὰ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἐπρωτίμῃσα νὰ περάσω ἐδῶ ὡς Γερμανός, διὰ ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν τυχὸν δυσἀρεσκίαν μὲ τοὺς ἐντοπίους. Τὸ προτίμῃ καὶ δι' ἄλλους λόγους. Εἰς τὰ Παρίσια μὲ ἐκύπτωζαν ὡς περίεργον ζῶον ἅμα ἤκουαν τὸ τουρκικὸ μου ὄνομα. Ἐὰν ἐπαίζα πιάνο, αἱ κυρίαὶ ἐξιππάζοντο καὶ μὲ ἤκουαν ἐκθαμβοί.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι φανταζόμεθα τοὺς Τοῦρκους νὰ κáθηνται σταυροπόδι ἐπάνω εἰς ἓνα σωρὸν μαξιλάρια, μὲ φορέματα μακρὰ καὶ μὲ σαρίκι, νὰ καπνίζουν ναργιλέν, μὲ μίαν ἢ δύο Φατιμάδες εἰς τὸ πλευρόν των, καὶ νὰ φωνάζουν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν Ἀλλάχ, Ἀλλάχ! Ἀπαιτεῖται ὀλίγος καιρὸς, διὰ νὰ συνειθίσωμεν τὴν μεταβολὴν τῶν πραγμάτων καὶ νὰ μὴ μᾶς φαίνεται παράδοξον τὸ νέον θέαμα.

— Δὲν εἶναι φοβερόν νὰ μένῃ κανεὶς κλεισμένος εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ νὰ εἶναι τόσοσιν πλησίον εἰς τὰ ἐρεπία τῶν ναῶν, ὅπου οἱ πρόγονοί μας ἔκτισαν τὰ φρούριά των καὶ ἀνῆγειραν τοὺς μινχαρέδες των; Καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρόν μου δὲν

φαίνεται οὔτε μία στήλη! Αἰσθάνομαι ὥσάν τὸ παιδί εἰς τὸ θέατρον, ἐνόςφω ἀργεῖ νὰ σηκωθῇ ἡ αὐλαία. Ἡθελα νὰ εἶμαι ἐξω μὲ τοὺς ποιητάς καὶ τοὺς φιλοσόφους, ν' ἀναγινώσκω τὸν Πλάτωνα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, νὰ ἀναβῶ εἰς τὸν Κολωνὸν μὲ τὸν Οἰδίποδα καὶ τὴν Ἀντιγόνην, νὰ περιέλθω τὴν Ἀκρόπολιν μὲ τὸν Περικλῆ καὶ τὸν Φειδίαν . . . Καὶ τὴν σιωπὴν τῶν αἰῶνων γύρω μου νὰ διακόπτῃ μόνῃ ἡ φωνὴ τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἀνδρῶν, τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀπεστάλαξαν εἰς τὴν ἱστορίαν τὸν θησαυρὸν τῆς ἀπαράμιλλου διανοίας των, οἱ ὅποιοι ἐβλεπον μὲ ὀφθαλμοὺς διαπερώντας τοὺς αἰῶνας, ἡσθάνοντο μὲ καρδίας παλλούσας παλμοὺς ἀθανασίας, καὶ ὠμίλουν μὲ χεῖλη, τῶν ὁποίων πᾶσα λέξις ἐχαράσσετο διὰ παντός εἰς τὰς δέλτους τῆς δόξης!

— Τί ἐνθουσιασμός, ἀνεφώνησεν ὁ νέος Οὐάρεν, ἀκούων μὲ ἀπορίαν τὸν Τοῦρκον λαλοῦντα οὕτω. Μοῦ ἐνθυμίζετε τὴν φίλην μας Miss Οὐίντερς. Τὴν πιάνουν τὰ νεῦρά της ἅμα κανεὶς τῆς κατηγορήσῃ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας.

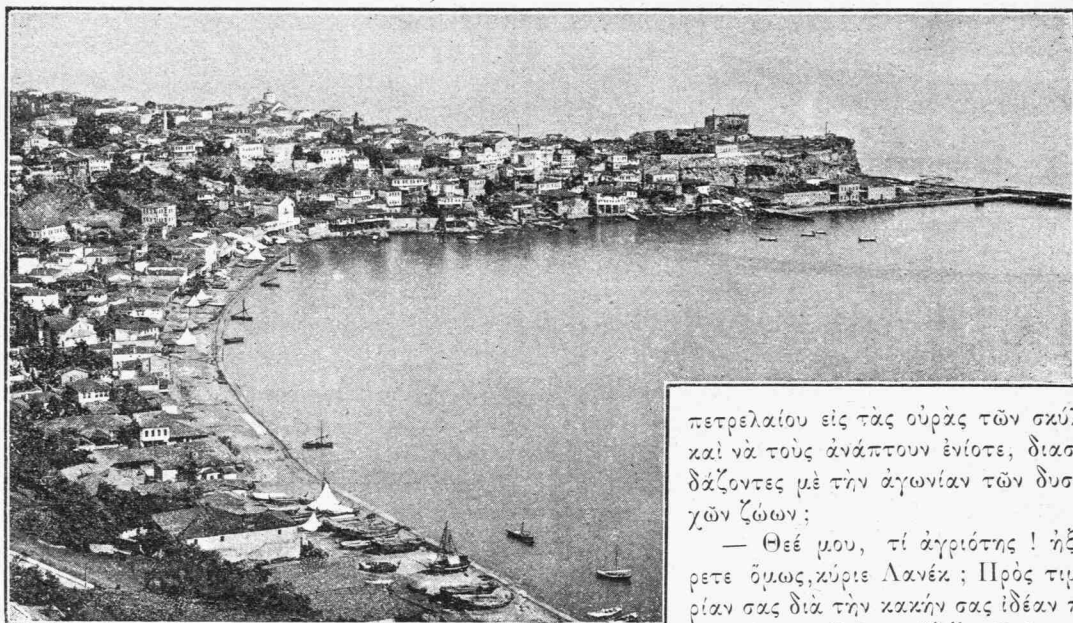
— Ἀξιόλογος γραῖα ἡ καὺμένη. Ἀλλὰ πολὺ τὴν πειράζετε σεῖς, ἡ νεολαία. Μοῦ ἐπρότεινεν, ἅμα γείνω καλὰ, νὰ τὴν συνοδεύσω μίαν Κυριακὴν εἰς τὸν βράχον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ νὰ μοῦ ἀναγνώσῃ ἐκεῖ μεγαλοφώνως ὅσα εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Φαντασθῆτε τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος κάμνει ἐκεῖ τὸν περίπατόν του τὰς Κυριακάς, νὰ μᾶς βλέπῃ ἐκεῖ ἀσκεπεῖς, ἀκούοντας μὲ σέβας τὴν μικρὰν Ἀμερικανὴν γραῖαν, ἀναγινώσκουσιν δυνατὰ τὸν Ἀπόστολον.

Ὁ Λανέκ ἐμειδίασε λέγων ταῦτα, ὁ δὲ νέος Οὐάρεν ἐξεκαρδίσθη θορυβῶδώς.

— Ἡξεῦρετε, εἶπεν ἄφου ἔπαυσε γελῶν, ὅταν ἔμαθε ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὑπέρτης ἐδῶ ὀνομάζεται Δημοσθένης, ἐνόμισα ὅτι θὰ πάγῃ νὰ τὸν φιλήσῃ, καὶ μόλις κατάρθωσα νὰ τὴν καθησυχάσω: «Μὴ δι' ὄνομα Θεοῦ, Κυρία μου!» Ὅταν δὲ ἠθέλησα νὰ τὴν πείσω ὅτι ὁ Δημοσθένης εἶναι φοβερός κατεργάτης, παρ' ὀλίγον νὰ τὰ χαλάσωμεν.

— Μὲ διασκεδάζει ὁ ἐνθουσιασμός της, ἀλλὰ δὲν τὸν συμμερίζομαι διόλου καθόσον ἀφορᾷ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας. Τοὺς γνωρίζω. Εἶδα πῶς καταχρῶνται τὴν ἀπλοικότητα μας καὶ τὴν ἀνεπιδεκτικότητά μας ὡς πρὸς τὰ τοῦ ἐμπορίου. Μᾶς ἀπατοῦν καὶ μᾶς δολιεύονται, καὶ ἄλλοιμονον εἰς ὅποιον τοὺς ἐμπιστευθῇ. Ἀλλὰ τί κοινὸν ἔχουν αὐτοὶ πρὸς τοὺς ἀρχαίους; Οὔτε τὴν διάνοιάν των, οὔτε τὴν ἀλάνθαστον καλαισθησίαν των, οὔτε τὸ ὕψος ἰδεῶν καὶ ἐκφράσεως, ἢ τὴν διαυγῆ ἀπλότητα, ἢ τὸν φωτισμένον καὶ παραγωγὸν ἔρωτα τοῦ καλοῦ. Ἐὰν ἦσαν ἀληθῶς οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων, θὰ τοὺς ἔμενε κανὲν τεκμήριον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εὐγενεῖς καταγωγῆς των.

— Ἡξεῦρω καὶ ἐγώ: Ἴσως οἱ Πέρσαι καὶ οἱ

Η ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ

πετρελαίου εἰς τὰς οὐρὰς τῶν σκύλων καὶ νὰ τοὺς ἀνάπτουν ἐνίοτε, διασκεδάζοντες μὲ τὴν ἀγωνίαν τῶν δυστυχῶν ζώων :

— Θεέ μου, τί ἀγριότης ! ἤξεύρετε ὅμως, κύριε Λανέκ ; Πρὸς τιμωρίαν σας διὰ τὴν κακὴν σας ἰδέαν περὶ Ἑλλήνων, θὰ σὰς ἤξιζε νὰ ἐρωτευθῆτε καμμίαν Ἑλληνίδα. Σὰς βεβαίω

ἄλλοι τότε βάρβαροι δὲν εἶχον περὶ Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν γνώμην μὲ τοὺς Ἑλληνας αὐτοὺς.

— Δὲν μᾶς χρειάζεται κανενὸς γνώμη. Ἀρκοῦν τὰ ἔργα τῶν. Αὐτὰ ὁμιλοῦν μὲ εὐγλωττίαν ἀκαταμάχητον. Ἐνώπιον τῶν ἔργων αὐτῶν οἱ σημερινοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν δὲν δικαιῶνται νὰ εἶναι οἱ κύριοι αὐτῆς τῆς γῆς περισσότερον ἀπὸ τοὺς Γάλλους, τοὺς Ἰταλοὺς ἢ τοὺς Τούρκους. Εἶναι εἶδος ἱεροσυλίας ἡ ἐγκατάστασις εἰς αὐτὰ τὰ ἀθανάτα ἐδάφη ἔθνους, τὸ ὅποιον διεπλάσθη ἐντὸς τῆς δουλείας ἀπὸ τὰ κατασταλὰγματα τοῦ Μεσαιῶνος καὶ δὲν ἔχει οὔτε ἀληθεῖς παραδόσεις, οὔτε τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικῇ τὴν δόξαν τοιαύτης κληρονομίας. Ἰδέ τους. Τί ἐπιζητοῦν ὅλοι τῶν : Χρήματα, κέρδη ! Τὴν μάθησιν δὲν τὴν δοξάζουν, παρὰ μόνον καθόσον ἡμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόκτησιν ὑλικῶν ἀπολαύσεων. Δὲν θὰ εὕρῃς οὔτε ἓνα Ἑλληνα πρόθυμον ν' ἀφοσιώσῃ τὴν ζωὴν του ἀφιλοκερδῶς πρὸς διάλυσιν τῶν νεφῶν τῆς ἀμαθείας. Κανεὶς τῶν δὲν ἔχει τὴν ὁρεξὶν ἢ τὴν δύναμιν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀπόκτησιν γνώσεων ἄνευ δόξης ἢ πατάγου, ἄνευ ἀμειβῆς ὑλικῆς, μὲ αὐταπάρησιν ἀληθοῦς σοφοῦ. Κανεὶς τῶν δὲν θὰ προτιμήσῃ ζωὴν πενίας καὶ ἀρχειας, διὰ νὰ ζήσῃ ζωὴν πνευματικὴν.

— Φοβοῦμαι ὅτι αὐτὴν τὴν ὁρεξὶν δὲν θὰ εὕρετε καὶ ἀλλοὺ πολλοὺς νὰ τὴν ἔχουν, ὑπέλαθε μειδιῶν ὁ Οὐάρεν. Ἐχουν δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες αὐτοὶ τὰς ἀρετὰς τῶν. Εἶναι ἐγκρατεῖς, ὁ οἰκογενειακὸς τῶν βίος εἶναι παρὰδειγματικὸς . . .

— Μάλιστα, τοῦτο εἶναι ἀληθές. Φέρονται καλὰ πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν, ἀποζημιώνονται ὅμως διὰ τῆς σκληρότητός τῶν πρὸς τὰ ζῶα. Δὲν τοὺς εἶδατε νὰ δένουν τενεαίδες

ὅτι ἔχει ἐδῶ πολὺ ὥραιας νέας.

— Τὸ πιστεύω, ἀλλ' ἡ ὥραιότης μόνη δὲν ἀρκεῖ νὰ μὲ ἐλκύσῃ. Εἶδον πολλὰς ὥραιας γυναῖκας εἰς τὴν Ἀνατολήν μας, ἀλλὰ χωρὶς ψυχὴν, χωρὶς ιδέας. Δὲν σοὺ ἐπιβάλλουν σέβας. Προτιμῶ γυναῖκα μὲ ἐλαττώματα, ἀλλ' ὅμως καὶ μὲ προσόντα χάριτος καὶ μεγαλείου, ἀπὸ μίαν ἐνάρητον καὶ ἀνούσιον. Τὴν Ἀσπασίαν θὰ τὴν ἐλάτρευον. Ἀλλὰ γυναῖκες καθὼς ἐκείνην δὲν εὕρισκοντα εὐκόλως σήμερον. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν μοῦ ἐτάραξε τὴν ζωὴν τοῦ ἔρωτος ἡ ζάλη. Θὰ τὸ εἶχα ἐντροπὴν καὶ λύπην νὰ ὑποδουλωθῶ εἴτε εἰς καμμίαν καλὴν οἰκοκυράν, εἴτε εἰς καμμίαν κομψευομένην ἀπ' ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι λάμπουν εἰς τὰς συναναστροφὰς μὲ τὴν λάμψιν τῆς ἐπιτηδεύσεως. Τὰ ὥραία αὐτὰ πλάσματα ἀντὶ λατρείας προσκαλοῦν τὸν οἶκτον, — ἀντὶ νὰ μᾶς ἀνυψοῦν καὶ νὰ μᾶς ἐξευγενίσουν, προτιμοῦν τὴν ἰδικὴν τῶν κατὰπτωσιν — ἡ ἀγνότης παρθενικῶν βλεμμάτων μετατρέπεται εἰς προκλητικὴν αὐθαδεῖαν, καὶ ἡ ἐπιζητήσις ἀναξίων κατακτήσεων ἀποβαίνει ὁ μόνος προσωρισμὸς τῶν.

— Ἰδοὺ ἐπιχειρήματα φιλοσοφικώτατα ἐναντίον τοῦ κινδύνου τοῦ ἔρωτος, εἴπε γελῶν ὁ Οὐάρεν. Ἀλλὰ, τί λέγετε, ἐπρόσθεσε. Θὰ σὰς ἔχωμεν αὖριον εἰς τοῦ Ἱαροβίση :

— Φοβοῦμαι ὄχι. Ἀλλὰ ἐλάτε, παρακαλῶ, ἅμα δυνηθῆτε, νὰ μοῦ εἰπῆτε πῶς διεσκεδάσατε.

— Νὰ εἰπῶ τοὺς ἀσπασμούς σας εἰς τὴν Μίσις Οὐίντερες :

— Τοὺς ἀσπασμούς μου ὄχι, ἀλλὰ τοὺς προσκυνησμούς μου βεβαίως.

Ὁ κύριος Τελάχας ἐπανεβλῶν πρὸς τὸ ἐσπέρας εὔρε τὸν Λανέκ πυρέσσοντα περισσότερον.

Ο ΒΙΣΜΑΡΚ

Κατὰ νεωτάτην φωτογραφίαν

αίτιοι δὲ μὴ θέλων νὰ πύσῃ ἐπισκεπτόμενος τὸν ἀσθενῆ του, τὸν παρεκίνησε νὰ ταξιδεύσῃ ὀλίγον καὶ νὰ δοκιμάσῃ τὴν δραστηριότητα τοῦ ἀέρος τῆς θαλάσσης, ἀφοῦ δὲν ἤθελε νὰ πάρῃ κινήσιν. Εἰλκυσαν πολὺ τὸν Τήνιον ἱατρὸν οἱ τρόποι καὶ ἡ μορφή τοῦ εὐεidotῆς ξένου καὶ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ ξενοδοχείου ἐσκέπτετο ἀπορῶν πόθεν ἀρχά γε καὶ τί ἦτο; Ἡ μυχὺρ γενειάς καὶ τὸ ἐκρηκτικὸν βλέμμα του τὸν ἐπείθον ὅτι ἦτο Ἴσπανός. Ἀλλ' ἐνθυμήθη τὸν παυθέντα γενικὸν ἐκείνου πρόξενον, ὅστις, μὴ ἔχων πῶς νὰ πληρώσῃ τὸν ναυλὸν του δι' Ἴσπανίαν, ἐπώλησε τὰ ἀπλήρωτα ἐπὶ ἐπιπλά του καὶ μόλις διὰ τοῦ προϊόντος των ἐταξιδεύσε

μέχρι Κερκύρας· ἀπέληξε δὲ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ὁ Λανέκ συμπατριώτης ἐκείνου. Ἀλλὰ καὶ Ἰταλὸς δὲν ἐφαίνετο, βεβαίως δὲ οὔτε πρὸς Γερμανὸν ὠμοιάζεν οὔτε πρὸς Γάλλον.

— Πηγαίνετε εἰς τὸν Πόρον, εἶπε πρὸς τὸν ἀσθενῆ του. Τὸ μέρος εἶναι ὠραῖον καὶ θὰ σὰς ὠρелήσῃ τὸ ταξεῖδι.

— Διὰ τί ὄχι εἰς καμμίαν νῆσον τοῦ Αἰγαίου;

— Μάλιστα! Πηγαίνετε εἰς τὴν Τήνον. Ἐγὼ ἐκεῖ τὸν ἀδελφόν μου. Ἡμπορεῖτε νὰ μείνετε εἰς τὴν οἰκίαν του δύο τρεῖς ἡμέρας.

Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα ὁ Τελάχας, σκέψις παρὰ-

δοξος ἦλθεν αἰφνιδίως εἰς τὴν κεφαλὴν του. Ὁ ξένος οὗτος ἦτο πλούσιος καὶ ἐλεύθερος. Ἦσως ἐρωτευθῇ τὴν Ἰναρίμην.

— Θὰ τηλεγραφήσω τοῦ ἀδελφοῦ μου. Ἀναχωρεῖ διὰ Τήνον ἢ Σφακτηρία. Ὁ πλοίαρχος εἶναι κουμπάρος μου.

— Εἴσθε πολὺ εὐγενής, ἱατρέ, ἀλλὰ πῶς νὰ σᾶς δώσω τόσον βάρος εἰς σᾶς καὶ τὸν κύριον ἀδελφόν σας.

— Ἀπ' ἐναντίας, θὰ τὸν εὐχαριστήσετε. Ἀγαποῦμεν τοὺς ξένους ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες.

— Λοιπὸν ἀναχωρῶ αὐριον. Ἐπιθυμῶ ν' ἀναλάβω τὸ ταχύτερον, διότι ἔχω πολλὰ νὰ ἶδω καὶ νὰ κάμω.

Ἐπεταὶ συνέχεια

Κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

ΙΟΥΔΙΘ

Τρόμος καὶ φρίκη! Ἀχνὸ λυχνάρι,
Τ' εἶναι τ' ἀκέφαλο κορμί;
Ποιὸς τὸ κεφάλι τοῦ ἔχει πάρει;
Ποιὸς τὴν ὑστερινὴ πνοή;

Πορφύρα κ' αἶμα ἐδῶ στὸ στρώμα
Σμίξανε πάλι ἀδερφικά,
Καὶ τῆς σκηνῆς τὸ μαῦρο χῶμα
Αἵματα κόκκινα ρούφα.

Πάλι τὸ κόκκινο λουλουδι
Τοῦ κρίματος ἀνθίζει ἐδῶ·
Καὶ νιώθω σιγανὸ τραγοῦδι,
Ἐνα τραγοῦδι μυστικό.

Καὶ μιὰ κρυφὴ φωνὴ ποῦ λέει
Χίλια παράπονα πικρά,
Π' ἀναστενάζει καὶ ποῦ κλαίει
Καὶ μοῦ ταράζει τὴν καρδιά.

Αἶμα! ἐσὺ θὰ μαρτυρήσῃς
Τ' εἶναι τ' ἀκέφαλο κορμί·
Τὸν πόνο σου θὰ τραγουδήσῃς
Στὸ διψασμένο μου τ' αὐτί.

— Τὸν ὑπερήφανο Ὀλοφέρνη
Βλέπεις ἀκέφαλον ἐδῶ·
Μύριους λαοὺς μαζί του σέρνει
Ποῦ τότε λένε στρατηγό.

Τὰ ἔθνη πέσανε μπροστά του,
Τόνε προσκύνησαν παντοῦ·
Τὰ χέρια κάθε δυνατοῦ
Ἀγγίσανε τὰ γόνατά του,

Μὰ ἦρθε καὶ στάθηκε ἐδῶ πέρα —
Ἀλί! κι' ἀλί! καὶ τρισαλί! —
Γυναῖκα ὠραία σὰν τὴν ἡμέρα
Καὶ δροσερὴ σὰν τὴν αὐγή.

Εἶχε χαμόγελο στὸ στόμα·
Τὰ μάτια τῆς τὰ φλογερὰ
Σὰν κᾶτι μοῦταζαν ἀκόμα,
Ὅπου δὲ μοῦδειχνε ἡ θωριά.

Ἡ φλόγα μ' ἀναψε καὶ καίω·
Μαῦρη κατάρρα! συφορά!
Τὴ ζηλευτὴ ζωὴ δὲν κλαίω,
Μηδὲ τὰ νιάτα τὰ χρυσά.

Μόν' κλαίω τὸν κόσμον πῶς θ' ἀφήσω,
Μὲς στὸ σκοτάδι θὰ χαθῶ,
Δίχως τὴ λάδρα μου νὰ σδύσω
Στῆς ἡδονῆς τὸν ὠκεανό.

Ἦρθε καὶ στάθηκε ἐδῶ πέρα·
Πῆρε στὸ χέρι τὸ σπαθί·
Εἶχε τῆς νίκης τὸν ἀγέρα —
Ἡ μαῦρη γῆ θὲ νὰ μὲ πιῇ.

Τ' ἄστρα ποῦ τώρα τρεμοσδύνουν
Ἀκοίμωτα στὸν οὐρανό,
Κρυφὴ συχώρεση τῆς δίνουν,
Δείχνουν τὸ δρόμο τὸν καλό.

Δῶρο καμαρωμένο φέρνει
Σ' ὅσους τὴ λαχταροῦν ἐκεῖ·
Εἶν' τὸ κεφάλι τοῦ Ὀλοφέρνη
Μέσα στὸ κόκκινο σακκί.

Γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς πεθαίνω·
Ἀς ζήσῃ εὐτυχισμένη αὐτὴ
Καὶ τ' ὄνομά τῆς δοξασμένο —
Ἀχ! μ' ἔφαγεν ἡ μαῦρη γῆ!

Μάρτιος 1892

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΣ